

بسمه تعالی

راهنمای بالینی دوره کارورزی طب اورژانس

دانشگاه علوم پزشکی تهران

آشنایی با دوره

پذیرش کارورز برای دوره طب اورژانس از سال تحصیلی ۸۳-۸۲ در دانشگاه علوم پزشکی تهران آغاز شده است.

بخشی که شما کارورز عزیز برای یک ماه در آن حضور دارید، تفاوت های قابل توجهی با سایر بخش ها دارد که برای آشنایی شما به اهم آنها اشاره می شود:

❖ در بخش اورژانس با حجم بالایی از مراجعه کنندگان در ساعات مختلف شیفت مواجه می شوید، مراجعه کنندگانی با شکایات بالینی متفاوت که وجه اشتراک آنها این است که به دلیل مراجعه به بخش اورژانس (صرف نظر از مشکلی که دارند)، خود را بیمار اورژانسی می دانند و از شما توقع دارند علیرغم خستگی و فشار کار با آنها برخورد مناسبی داشته باشید و در همه ساعات و شرایط پذیرای ایشان باشید.

❖ در این بخش با شرایط متفاوت بیماران پایدار و ناپایدار و طیفی از وخامت بیماری های مختلف، اعم از حاد و مزمن آشنا می گردید.

❖ در طول دوره زیر نظر اعضای هیات علمی و با نظارت مستقیم دستیاران طب اورژانس، با نحوه شرح حال گیری، معاینه و انجام اقدامات تشخیصی و درمانی که در بخش اورژانس با رویکرد اصلی به شکایات اصلی بیمار صورت می گیرد، آشنا خواهید شد و توانمندی های تعریف شده مذکور را در مورد مراجعات شایع و مهم به دست می آورید؛ همچنین با اصول احیای مقدماتی و پیشرفته، اداره مقدماتی راه هوایی و برخورد اولیه با بیمار ترومایی از طریق آموزش کارگاهی، آشنا خواهید شد.

قوانین و مقررات دوره

❖ در ابتدای دوره بر اساس لیست اعلام شده از سوی دانشکده طبق حروف الفبا با نسبت کلی ۳-۲-۲ به ترتیب بین سه مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام خمینی (۳)، شریعتی (۲) و سینا (۲) تقسیم خواهید شد. این تقسیم بندی توسط مسوول آموزش پزشکی عمومی گروه انجام می شود و طبق مصوبات شورای اجرایی اعمال می گردد. لذا هر گونه تغییر احتمالی در موارد خاص مانند همسران یا خواهر و برادران تنها در صورت امکان و وجود کارورز داوطلب برای جابجایی، انجام خواهد شد. در این موارد قبل از شروع دوره و اعلام لیست کشیک سه مرکز، می توانید با دکتر فرزانه شیرانی تماس بگیرید.

❖ حضور شما در بخش اورژانس از ۱۶ هر ماه تا ۱۵ ماه بعدی (در کلیه روزهای هفته و اعم از تعطیل و غیر تعطیل) به صورت حضور در قالب حداقل ۲۰ شیفت به صورت ۱۰ شیفت صبح (۷ صبح تا ۷ شب) و ۱۰ شیفت شب (۷ شب تا ۷ صبح روز بعد) می باشد؛ در روز اول دوره، جلسه توجیهی برگزار می گردد که زمان و مکان آن حداکثر یک روز قبل از شروع دوره به شما اعلام می گردد و حضور کلیه کارورزان بجز افراد کشیک در این جلسه الزامی است. برنامه شیفت ها ۱ تا ۲ روز قبل از شروع دوره توسط رابطین مراکز به شما اعلام می گردد و لیست نهایی حداکثر تا ساعت ۱۴ روز قبل از شروع دوره

باید توسط نماینده کارورزان هر مرکز اعلام گردد. بدیهی است در صورت عدم اعلام به موقع لیست نهایی، تقسیم توسط رابط هر مرکز و به قید قرعه توسط ایشان انجام و اعلام خواهد شد.

❖ در اولین فرصت پس از شروع دوره اقدام به گرفتن اتیکت و لاگ بوک خود نمایید. آیتم های مختلف لاگ بوک را مطالعه فرمایید تا در پایان هر شیفت مهر مربوطه به اقداماتی را که انجام داده اید، از دستیار کشیک دریافت نمایید. گذراندن کشیک ها و کارگاه ها شرط لازم برای اعلام پایان دوره است؛ لذا در پایان هر شیفت مهر تایید دستیار و هیات علمی کشیک را با ذکر تاریخ و زمان شیفت در لاگ بوک تکمیل نمایید. در روز برگزاری کارگاه لاگ بوک خود را همراه داشته باشید و مهر تایید از برگزار کننده کارگاه دریافت نمایید.

❖ در صورت ارائه مطلب طی کشیک و معرفی بیمار در گزارش صبحگاهی، بخش های مربوطه را در لاگ بوک تکمیل نمایید.

❖ در هر یک از کشیک ها، شما موظف به تحویل کلیه بیماران بستری در سرویس طب اورژانس با حضور بر بالین ایشان هستید و در شروع دوره و برای پرهیز از خطاهای احتمالی می توانید این کار را زیر نظر دستیاران انجام دهید. در هر روز از دوره موظف به حضور به موقع و معرفی خود به دستیار کشیک در سایتی که برای شما مشخص شده، هستید. در هر یک از کشیک ها موظف به نوشتن سیر پیشرفت بیماری بیماران تحویلی در قالب (SOAP) و اخذ شرح حال و نوشتن آن در برگه مخصوص شرح حال با امضا و نام و نام خانوادگی برای کلیه بیمارانی که طی شیفت پذیرش می شوند، می باشید. شرح حال ها باید کامل دارای علائم حیاتی (که توسط خود شما چک شده باشد)، تشخیص های افتراقی و طرح تشخیصی و درمانی آتی باشد. بدیهی است دستیاران کشیک بر انجام صحیح این وظایف نظارت داشته و به شما کمک و راهنمایی خواهند نمود.

❖ شرکت در جلسات گزارش صبحگاهی برای کارورزان کشیک شب قبل الزامی است. برنامه مراکز برای هر ماه در جلسه توجیهی اعلام می گردد و اطلاعات بیشتر را می توانید از رابط مرکز خود دریافت نمایید.

❖ برنامه کارگاه های هر ماه در جلسه توجیهی اعلام می شود. برای سهولت حضور شما، سه کارگاه در سه مرکز برگزار می گردد. نمایندگان هر مرکز موظف هستند طی ۴۸ ساعت ابتدایی دوره برنامه تقسیم کارگاه ها را طی ضوابطی که در جلسه توجیهی توضیح داده می شود، اعلام نمایند. شرکت در کارگاه الزامی و تنها طی ماه جاری امکان پذیر می باشد. (عناوین کارگاه ها: BLS، airway management، ACLS و ATLS)

❖ با توجه به اینکه شما اولین عضو تیم درمانی طب اورژانس در مواجهه با بیماران خواهید بود، از شما انتظار می رود با رعایت نزاکت، خود را به بیمار معرفی نموده، در تمام مدت اتیکت داشته باشید و دستورالعمل پوشش مصوب دانشگاه را رعایت نمایید. همچنین در برخورد با بیماران بدحال و بی قرار دستیاران کشیک را بلافاصله در جریان قرار داده و در صورت عدم امکان اندازه گیری علائم حیاتی (به هر علت) این مطلب را با دستیار کشیک در میان بگذارید.

❖ توجه داشته باشید که ممکن است در طول دوره شما، کارآموزان هم در بخش حضور داشته باشند و شرایط اورژانس برای ایشان بسیار ناآشنا باشد. تا جایی که فرصت دارید هنگام شرح حال گیری و انجام پروسیجرها در کنار دستیاران، به آموزش ایشان نیز توجه داشته باشید.

- ❖ هنگام انجام پروسیجرها حتما دستیار مسوول را در جریان بگذارید و در صورتی که با پروسیجر آشنایی ندارید، پس از مشاهده و مشارکت و تایید دستیاران یا اعضای هیات علمی، به صورت مستقل اقدام به انجام پروسیجرها نمایید. رعایت دستورالعمل های بهداشتی مربوط به اتاق عمل سرپایی در کلیه مراکز الزامی است.
- ❖ با توجه به شرایط غیرقابل پیش بینی بخش اورژانس به مصرف مایعات طی کشیک توجه نمایید و در اولین فرصت مناسب بعد از هماهنگی با دستیار مسوول برای صرف غذا (طی زمان کوتاه) اقدام کنید.
- ❖ کلیه امور در بخش اورژانس به صورت کار تیمی انجام می شود، بنابراین سعی کنید با دستیاران مسوول خود رابطه دوستانه و توأم با احترام داشته باشید تا تحمل سختی های کشیک و شرایط بخش اورژانس برای شما آسان تر گردد.
- ❖ با توجه به ماهیت کشیکی روتیشن طب اورژانس، عملا امکان مرخصی وجود ندارد. غیبت از کشیک تنها در موارد خاص و با ارائه مستندات و با معرفی فرد جایگزین و اطلاع به رابط مرکز امکان پذیر است. بدیهی است کشیکی که فرد از آن غیبت نموده است، باید طی دوره جایگزین شود و در صورتی که به هر علت این امر امکان پذیر نباشد، نمره ای برای پایان بخش از سوی گروه ارسال نخواهد شد و کارورز مذکور موظف است برای گذراندن کشیک یا کشیک هایی که غیبت کرده است پس از موجه نمودن علت غیبت، مجددا از دانشکده معرفی نامه بیاورد. این امر درباره کارگاه ها و آزمون پایان دوره نیز صادق است.
- ❖ در صورت بروز هر گونه مشکل یا سوال درباره برنامه های هر بخش می توانید با هیات علمی رابط در بیمارستان تماس بگیرید:
 دکتر آتوسا اخگر (عضو هیات علمی گروه طب اورژانس؛ رابط کارآموزی و کارورزی بیمارستان امام خمینی)
 دکتر عاطفه عبداللهی (عضو هیات علمی گروه طب اورژانس؛ رابط کارآموزی و کارورزی بیمارستان سینا)
 دکتر نرگس محمدرضایی (عضو هیات علمی گروه طب اورژانس؛ رابط کارآموزی و کارورزی بیمارستان شریعتی)
- ❖ برای سهولت ارتباط و کمک گرفتن از دستیاران، در هر بخش یک رابط از دستیاران نیز وجود دارد که طی جلسه توجیهی به شما معرفی خواهند شد.

آموزش های طی دوره

با توجه به تنوع شکایات و بیماری ها در مراجعه کنندگان به بخش اورژانس، شما براساس شرایط بیماران و بخشی که دوره خود را می گذرانید، با نحوه شرح حال گیری، معاینه و اقدامات تشخیصی و درمانی متنوعی آشنا خواهید شد اما از شما انتظار می رود مهارت های مناسبی را در زمینه های مذکور نسبت به بعضی از شکایات بالینی شایع، همراه با طرح تشخیص های افتراقی آنها به دست آورید که مهم ترین آنها عبارتند از:

۱) سردرد، تشنج و کاهش سطح هوشیاری

۲) تنگی نفس و درد قفسه سینه

۳) درد شکم

۴) برخورد با بیمار ترومایی

- ۵) احیای پایه و پیشرفته
- ۶) اداره مقدماتی و پیشرفته راه هوایی

بدیهی است برخورد اولیه با تشخیص های افتراقی مهم این علائم را نیز خواهید آموخت. مواردی مانند:

- ۱) SAH ، CVA ، مننژیت
- ۲) CHF، ACS
- ۳) پنومونی، COPD
- ۴) GI Bleeding ، پانکراتیت، کلانژیت
- ۵) نارسایی حاد و مزمن کلیه
- ۶) اختلالات متابولیک مانند هایپوگلیسمی، اختلالات پتاسیم، سدیم و کلسیم
- ۷) انواع شکم حاد جراحی

انواع بیماری های نیازمند درمان سرپایی مانند گاستروانتریت، رنال کولیک و فلج محیطی عصب ۷ تنها بخشی از انواع بیماری هایی هستند که در مراجعات متنوع بخش اورژانس با آنها سروکار خواهید داشت.

همچنین در طی شیفت های بالینی با نحوه انجام تعدادی از پروسیجرهای شایع در بخش اورژانس آشنا خواهید شد که عبارتند از:

- ۱) تعبیه NGT
- ۲) تعبیه IV line
- ۳) تعبیه کاتتر فولی
- ۴) ایدومینوسنتر
- ۵) پونکسیون مایع نخاعی (Lumbar Puncture; LP)
- ۶) مراقبت ساده و پیشرفته زخم از جمله انواع پانسمان و سوچور
- ۷) جاناندازی در رفتگی شانه
- ۸) جاناندازی در رفتگی فک
- ۹) آتل و گچ گیری
- ۱۰) اینتوباسیون

همچنین ممکن است فرصت مشاهده تعبیه chest tube و پیس میکر پوستی و بیماری های محیطی مانند گرم / سرما زدگی و سوختگی در بخش برای شما فراهم گردد.

نحوه ارزیابی

- ۱۰ نمره براساس ارزیابی کلی (global rating) می باشد که با تکیه بر فعالیت های شما طی حضور در جلسه توجیهی، شیفت های بالینی و کارگاه ها و با تکیه بر رعایت اصول اخلاق حرفه ای و مهارت های ارتباطی، به کارگیری دانش نظری، یادگیری مبتنی بر عملکرد و مراقبت از بیمار خواهد بود. این ارزیابی توسط دستیاران و اعضای هیات علمی انجام خواهد شد.
- ۵ نمره براساس لاگ بوک و نحوه تکمیل آن (داشتن مهر تایید برای شیفت ها و کارگاه ها الزامی است).
- ۵ نمره آزمون کتبی پایان دوره که روز آخر دوره در مرکز آزمون الکترونیک بیمارستان امام برگزار می شود.

منابع مورد مطالعه

- 1- Rosen's Emergency Medicine: Concepts and Clinical Practice- edition 9: chapter 12,13,14,15,22,23,24
- 2- AHA 2015: BLS, ACLS
- 3- ATLS: primary & secondary survey
- 4- Robert & Hedges Clinical Procedures in Emergency Medicine: chapter 3
- 5- اورژانس طب جامع در سنانه

با آرزوی موفقیت

دکتر فرزانه شیرانی

مسوول آموزش پزشکی عمومی گروه طب اورژانس